

TITVLVS I

¶ Titulus primus.

¶ Commendaticia familiaris.

Qui hanc tibi reddidit epistolā: mecū est sūma familiaritate coniunctus: uir inq̄ & nobilis & disertus: quē ppter gen^o & uirtutes unice diligo atq; amo: cupioq; ualere plurimū: arbitraē ipse meis litteris fore se tibi gratiorē. Est em̄ acturus istic nescio qd: quod eū pungit uæbementer. Itaq; si me amas: & si cupis gratificari mihi: fac ut hunc suscipias q̄ commendatissimū. Nulla em̄ in re poteris afficere me maiore uoluptate. Caterū si quid est: quod mea opera possit tibi morem gerere: nihil petes a me frustra. Bene uale.

¶ Cōmendaticia familiarissima.

Commendo tibi Petrū uirum grauissimū & mihi amicissimum: cuius consuetudine delector plurimū: & qui mihi uisus est in omni re sua summa laude cumulatus. Quicqd in hunc cōtuleris beneficij: collatum in me censebo. Non secus em̄ hunc diligo atq; amo: ac si frater meus esset. Ne negligas hominē. Vale.

¶ Cōmendaticia gratis.

Fuit mos antiquissimus & cōmuni hominū societate indutus: ut in cōmendādis hoibus: amicitia munus seruariē & iusticia sanctio. Quid em̄ inter mortales diutius staret: possitq; ppetuū appellari sine amicitia ratione iusticiaq; officio: Nā homo p se uiuere quodāmodo nequit in hoc orbe: nisi ab hominibns adiuet. Quare & Cecrops apud Atheniēses: & Moses apud Hebræos: Mercurius apud Assyrios leges inuenerūt: qbus humanū genus sese tuere. Itaq; & Apulus inquit: Alter alterius onera portate. Sed Cicero & Plutarchus de amicitia uerba faciētes declarauerūt: non posse hominē uiuere neq; domi neq; foris: nisi amor humanæ fieret societatis cōseruator. Quo enim pacto qui palam uagabatur inter syluas & latibula ferarum: nec domicilia colentes: nec cōiugia celebrātes: nec tenētes ultimū uitæ cultum: sese in seruitutem legum tradidit

sent: & ciuitates habitassent mœnib⁹ septas: nisi natura duce: & amor eos coegisset & iusticiæ fundamētū: qb⁹ cōstare uideat humanæ societatis robur. **R**ecte igit^r **X**enophon ille socraticus beneficio generis humani cōperisse naturā **A**ristoteles inquit amicitiaē fundamenta. **Q**uāobrem **A**ristoteles probat: sine amicitiaē ratione corruere quicq^d est inter homines. Inter quos nō est hæc uirtus: omnia sunt simulata uel dissimulata: omnia ficta: omnia falsa. **N**ihil firmi: nihil stabilis: nihil sinceri: nulla seruat^r fides: nulla religio: nulla pietas. **E**x huius uirtutis inobseruātia: ali^j foenerāt^r: ali^j spoliānt: ali^j uiolant. **N**emo tuetur alterū: sed eum deserit: ut

Homo qdā iudæus iudæum: de quo est in euāgelio. **A**t ubi est amor: ibi pax: ibi fides: ibi concordantia: ibi omnia palam sunt: & ex duobus fit unus: ut nihil uelit aut nolit alter quod & focus nō uelit pariter atq; nolit. **S**ed ex ipsa uirtute amicitiaē atq; iusticiæ laude: multæ proficiscūt^r uiaē: cōditio/nesq; uiuendi oriuntur. **I**nter quas præcipua est uitæ consuetudo: quā familiaritatē appellam⁹. **M**ulti sunt em̄ hoc amicitiaē uocabulo nuncupati: qui uere nō sunt amici: cognomento spreto potius appellandi sunt hospites. **S**ed qui uiuunt una in ciuitate: gassidue simul uersantur: quiq; cū absunt alter ab altero corporib⁹: semp animi adsunt: inter illos uera est amicitiaē ratio. **N**am & iusticia curat illorum causas cōmuni ratione: & amicitia procurat eorum negocia cōmuni beniuolentia. **I**taq; iure a ueteribus inuentus est mos amicorū cōmendandorū per epistolas illis: qui & amici essent & possent cōmode amicorū desiderio satisfacere. **T**u q̄diu hic fuisti uir clarissime mecū summa beniuolentia cōiunctus es: quotidianaq; consuetudine confirmatus: nunc aut̄ posteaq; discessisti: non minore te prosequor studio: q̄ cū hic esses: nec cuiq; cedo in te amādo. **I**taq; nullam rem arbitror esse tantam: quā pro me nō sis facturus: siquidē nihil ego negligere possem qd̄ ad te ptineret & in mea foret facultate. **S**ed & **I**ulianus tanta est in me beniuolentia mutua: tamq; continua consuetudine mecū

TITVLVS II

uiuít: & familiaritate mihi cōiunct⁹ est: ut inter nos possit esse nihil distinctū. Quare cupio uāhemēter: q̄si me ipsū hūc oibus esse cōmendatū: sed illis imprimis cū qb⁹ mihi est amicitiaē uinculū: & quos ego pari uirtute prosequor. Nam cū huius res bene habēt: bene meas habere censeo. Cum accidit huic quicq̄ incōmodi: omnē incōmoditatē cōmunē mihi duco. Est em̄ uir perpaucoꝝ hoim: imo nul loꝝ: ut illo utar Terentiano. Huius quidē uirtus & elegā, Terentius tia in dicēdo: & laus excellētissima adeo mihi & grata ē & iucūda: ut nihil possit ad cumulū addi. Certe si hominē no ris: dices me mea opinione nō fraudari. Hūc tibi facio q̄ cō mendatissimū: cupioq; intelligere meā hāc cōmendatio nē sibi plurimū pfuisse. Q̄ si me amas: nihil omittes qd̄ ad huius rē ptineat: sed ei fauebis: ei cōsules: eū diriges in om ni causa sua: & hoc pacto facies mihi rem q̄ gratissimā. Va le: Ex Mediolano quinto kl. Ianuarij.

¶ Synonyma cōmendaticia.

Ioannem tibi commendo.

Facio tibi talem cōmendatissimū.

Cupio ut nulla in re desis tali.

Si me amas: accipe rem talis tibi cōmendatissimā.

Nihil est quod hoc tempore diligētius abs te petam: q̄ ut talis negocia studiosius prosequare.

Cum desiderē tali om̄ia succedere prospere: tū cupio ma ximopere rem huius tibi cōmendatā esse.

Afficior tali usq; adeo: ut neminē possem tibi maiore pie tate cōmendare.

Si mea intercessione susceperis talem cōmendatum: nihil est quo possis mihi magis gratificari.

Cum accepero fuisse tibi talē ob meā cōmendationē gra tū atq; iucundū: cognoscā esse te optima in me mēte.

Obsecro te mirifice: ut nihil inuenias causā: quo minus ti bi sit talis q̄ cōmendatissimus: quē unice cōmendo.

¶ Secundus titulus.

¶ Consolatoria pro funere familiaris.